

Besluit

Ons kenmerk: ACM/DE/2016/204801_OV
Zaaknummer: 16.0778.52

BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt tot wijziging van het besluit houdende de beslissing op de bezwaren tegen het besluit tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld ingevolge artikel 41a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 voor de periode van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2013 voor N.V. RENDO

Pagina
1/17

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Besluit

1. Inleiding en leeswijzer

1. Met dit besluit wijzigt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) haar besluit houdende de beslissing op de bezwaren tegen het besluit ter uitvoering van artikel 41a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) voor de netbeheerder N.V. RENDO (hierna: RENDO) voor de periode van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2013 (hierna: vijfde reguleringsperiode). Op grond van dit artikel moet ACM voor iedere netbeheerder afzonderlijk de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: x-factor), de kwaliteitsterm (hierna: q-factor) en het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld (hierna: rekenvolumina) vaststellen.
2. Aanleiding voor het onderhavige wijzigingsbesluit is de constatering dat bij de eerdere berekening en vaststelling van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan. Deze gegevens komen voort uit de informatie die ACM jaarlijks bij de netbeheerders opvraagt, de zogenoemde reguleringsdata. De informatie dient te worden aangeleverd conform de door ACM vastgestelde Regulatorische Accountingregels (hierna: RAR),¹ begeleid door een accountantsverklaring. Desalniettemin hebben zowel ACM als de netbeheerders in de reguleringsdata, en daarmee in de gehanteerde gegevens ter vaststelling van het besluit van ACM, onjuistheden geconstateerd. In het onderhavige besluit corrigeert ACM daarom voor deze gebleken onjuistheden. ACM stelt de x-factor en q-factor opnieuw en gewijzigd vast. De rekenvolumina blijven ongewijzigd; ACM handhaaft in dit besluit de rekenvolumina zoals die zijn vastgesteld in de (gewijzigde) beslissing op bezwaar van 11 september 2014.²
3. Dit besluit bestaat uit een aantal hoofdstukken. Hoofdstuk 2 bevat de procedure van totstandkoming van dit besluit en in hoofdstuk 3 wordt het relevante wettelijk kader uiteengezet. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 toegelicht welke wijzigingen met het onderhavige besluit worden doorgevoerd. In hoofdstuk 5 wordt de relatie tot de tarievenbesluiten beschreven. Tot slot staat in hoofdstuk 6 het dictum verwoord.
4. ACM heeft twee bijlagen toegevoegd aan het besluit. Bijlage 1 bevat een overzicht van de gehanteerde gegevens (op hoofdlijnen) om te komen tot vaststelling van de (gewijzigde) x-factor en q-factor. Bijlage 2 bevat de (ongewijzigde) rekenvolumina die ACM reeds eerder

2/17

¹ Voor de actuele versie, zie: Regulatorische Accountingregels 2015, regionale netbeheerders elektriciteit en gas, november 2015, zaaknummer 15.0309.52.

² Besluit van 11 september 2014, met kenmerk ACM/DE/2014/205154 en zaaknummer 14.0723.52.

Besluit

heeft vastgesteld.³ ACM verwijst naar de internetpagina van ACM, www.acm.nl, voor de volledige berekeningswijze van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina.

2. Procedure van totstandkoming van dit besluit

5. Op 14 september 2010 heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, thans ACM, het besluit ter uitvoering van artikel 41a, eerste lid, van de E-wet voor RENDO vastgesteld voor de vijfde reguleringsperiode.⁴ Met dit besluit stelde ACM voor RENDO de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina vast. Kortheidshalve spreekt ACM hierna van 'x-factorbesluit'.
6. Bij besluit van 26 november 2010 heeft ACM het besluit van 14 september 2010 gewijzigd.⁵ Bij besluit van 1 december 2011 heeft ACM beslist op de bezwaren van de vereniging FME/CWM, Vereniging voor Milieu, Energie en Water (VEMW) en RENDO tegen het x-factorbesluit voor RENDO.⁶ Bij besluit van 27 augustus 2012 heeft ACM het besluit van 14 september 2010, gewijzigd bij besluit van 26 november 2010, opnieuw gewijzigd.⁷ Bij besluit van 18 december 2012 heeft ACM het besluit van 27 augustus 2012 ingetrokken en het besluit op bezwaar van 1 december 2011 gewijzigd.⁸ Bij besluit van 11 september 2014 heeft ACM het besluit van 18 december 2012 gewijzigd.⁹
7. In het x-factorbesluit van 11 september 2014 heeft ACM aangegeven dat zij het x-factorbesluit, indien en voor zover nodig, zal aanpassen in het geval dat achteraf moet worden vastgesteld dat van onjuiste en onvolledige gegevens is uitgegaan.¹⁰ Sindsdien heeft ACM meerdere onjuistheden of onvolledigheden ontdekt. Een belangrijke aanleiding voor het onderzoeken van de juistheid van de gegevens is een melding van Liander N.V. (hierna: Liander). Liander heeft bij brief van 24 oktober 2014 ACM gewezen op een vermeende rekenfout bij de berekening van de x-factor ten behoeve van het voor haar geldende x-factorbesluit elektriciteit 2011-2013 van 11 september 2014. Naar aanleiding

3/17

³ Omwille van de leesbaarheid zijn de rekenvolumina in Bijlage 2 afgerond weergegeven. Bij het vaststellen van de standaardtarieven wordt gebruik gemaakt van onafgeronde rekenvolumina.

⁴ Besluit van 14 september 2010, met kenmerk 103223_1/23.

⁵ Besluit van 26 november 2010, met kenmerk 103637_7/1.

⁶ Besluit van 1 december 2011, met kenmerk 103614_2/25; 103614_4/82; 103614_5/75.

⁷ Besluit van 27 augustus 2012, met kenmerk 104163_7/1.

⁸ Besluit van 18 december 2012, met kenmerk 103614_2/27; 103614_4/109; 103614_5/95.

⁹ Besluit van 11 september 2014, met kenmerk ACM/DE/2014/205154 en zaaknummer 14.0723.52.

¹⁰ Zie randnummer 13.

Besluit

hiervan heeft ACM de gegevens bestudeerd en nog een andere onjuistheid geconstateerd. Gelet op het voorgaande ziet ACM aanleiding om in onderhavig besluit voor deze (en andere) onjuistheden te corrigeren.

8. Bij brief van 20 oktober 2015¹¹ heeft ACM RENDO en de andere regionale netbeheerders elektriciteit geïnformeerd over het voornemen om de x-factorbesluiten voor de vijfde reguleringsperiode gewijzigd vast te stellen naar aanleiding van de gebleken onjuistheden met betrekking tot de gegevens waarop de berekening van de x-factor is gebaseerd.
9. Op 20 juni 2016 is de conceptberekening van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor een feitelijke controle aan de netbeheerders voorgelegd.¹² Hierbij heeft ACM de netbeheerders verzocht zich met name te richten op de wijzigingen ten opzichte van de berekeningen van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor de reguleringsperiode 2011-2013 en 2014-2016. ACM heeft reacties ontvangen van Liander, Endinet B.V. en Westland Infra Netbeheer B.V. (hierna: Westland). Mede naar aanleiding van de reacties heeft ACM de berekeningen aangepast en de x-factor, q-factor en rekenvolumina voor iedere netbeheerder bepaald.
10. Ten overvloede merkt ACM op dat de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina opnieuw gewijzigd kunnen worden, indien na onderhavig besluit blijkt dat de gehanteerde gegevens onjuist of onvolledig zijn. Nu uit de methode tot berekening van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina volgt dat de hoogte van de x-factor mede is gebaseerd op gegevens die van andere netbeheerders afkomstig zijn, kan dit ook als gevolg van onjuiste of onvolledige gegevens van andere netbeheerders. Mocht achteraf blijken dat de gehanteerde gegevens onjuist of onvolledig zijn, waardoor achteraf moet worden vastgesteld dat bij het onderhavige besluit van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan, dan kan ACM de x-factor, q-factor en rekenvolumina in dit besluit, indien en voor zover nodig, (opnieuw) aanpassen.

4/17

---

¹¹ Brief van 20 oktober 2015, met kenmerk ACM/DE/2015/206103.

¹² ACM heeft geen andere belanghebbenden dan netbeheerders geconsulteerd, omdat het veelal bedrijfsgevoelige gegevens van de netbeheerders betreft waarvan tevens de correctheid enkel door de netbeheerders zelf kan worden geverifieerd.

Besluit

3. Wettelijk kader

11. De wetgever heeft ACM belast met de taak een reguleringssystematiek vast te stellen waarmee de doelmatigheid van de bedrijfsvoering van de regionale netbeheerders en de meest doelmatige kwaliteit van het transport van elektriciteit worden bevorderd. Jaarlijks stelt ACM in tarievenbesluiten de maximumtarieven vast die iedere netbeheerder in rekening mag brengen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, van de E-wet. ACM vindt het belangrijk om inzichtelijk te maken hoe deze transport- en aansluittarieven samenhangen met het onderhavige besluit en met de methode tot vaststelling van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor de regionale netbeheerders elektriciteit¹³ (hierna: methodebesluit). ACM hecht hieraan omdat deze begrippen, en de daarbij behorende besluiten van ACM, onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.
12. De methode tot vaststelling van de x-factor, de q-factor en van de rekenvolumina voor de regionale netbeheerders elektriciteit is vastgelegd in een separaat methodebesluit. Voor de vijfde reguleringsperiode heeft ACM deze drie (rekenkundige) methoden vastgelegd in het besluit van 8 juni 2012.¹⁴ De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 41, eerste, derde, vierde en vijfde lid, van de E-wet:

“1. De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt:

- a. ten aanzien van de taken, genoemd in artikel 16, eerste lid, met inachtneming van het belang dat door middel van marktwerking ten behoeve van afnemers de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd en rekening houdend met het belang van voorzieningszekerheid, duurzaamheid en een redelijk rendement op investeringen, voor netbeheerders, met uitzondering van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, de methode vast tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, van de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;*
- b. voor elke taak, genoemd in artikel 16, tweede lid, met inachtneming van het belang dat de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van uitvoering van deze taken worden bevorderd, en rekening houdend met het belang van voorzieningszekerheid, duurzaamheid en een redelijk rendement op investeringen, de methode van regulering vast voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet. Het besluit tot vaststelling van de methode geldt voor een periode van ten minste drie en ten*

¹³ Dit besluit is van toepassing op de netbeheerders die elektriciteit distribueren over transportnetten met een fijnmazig, regionaal karakter. Voor de netbeheerder van het landelijk net stelt ACM separaat de methode van regulering vast.

¹⁴ Besluit van 8 juni 2012, met kenmerk 104007/47.

Besluit

hoogste vijf jaar.

3. De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering heeft onder meer ten doel te bereiken dat de netbeheerder in ieder geval geen rendement kan behalen dat hoger is dan in het economische verkeer gebruikelijk en dat de gelijkwaardigheid in de doelmatigheid van de netbeheerders wordt bevorderd.

4. De kwaliteitsterm geeft de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aan en heeft ten doel netbeheerders te stimuleren om de kwaliteit van hun transportdienst te optimaliseren.

5. De rekenvolumina die een netbeheerder gebruikt bij het voorstel, bedoeld in artikel 41b, zijn gebaseerd op daadwerkelijk gefactureerde volumina in eerdere jaren, of worden door de Autoriteit Consument en Markt geschat indien deze betrekking hebben op nieuwe tarieven.”

13. ACM stelt ten behoeve van het jaarlijkse tarievenvoorstel van de netbeheerders periodiek – voor iedere reguleringsperiode – de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor iedere netbeheerder vast. ACM stelt met het onderhavige besluit de hoogte van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina (gewijzigd) vast door het methodebesluit toe te passen. De wettelijke grondslag voor onderhavig besluit is artikel 41a, eerste lid, van de E-wet:

“1. Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 41b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 41, eerste lid, vast:

- a. de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,*
- b. de kwaliteitsterm, en*
- c. het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld.”*

14. Iedere netbeheerder zendt jaarlijks aan ACM een voorstel voor de tarieven die zij ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel p, van de E-wet. Daarbij nemen de netbeheerders de bij onderhavig besluit door ACM (gewijzigd) vastgestelde x-factor, q-factor en rekenvolumina in acht. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 41b, eerste lid, van de E-wet:

“1. Iedere netbeheerder zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel p, en voor zover het betreft de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, de taken, genoemd in artikel 16, tweede lid, met inachtneming van:

- a. het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken,*
- b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 36 of 37,*
- c. het bepaalde bij of krachtens artikel 41a,*
- d. de formule*

Besluit

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100} \right) TI_{t-1},$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar *t*, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar *t* en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar *t*, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar *t-1* en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar *t*, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar *t*, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;

e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 20d of 20e, tweede of derde lid, voor zover de kosten doelmatig zijn;

f. [Red: dit onderdeel is nog niet in werking getreden;]

g. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn;

h. de geschatte vermogenskosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;

i. de geschatte kosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet heeft voor investeringen die in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft, in gebruik worden of zijn genomen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is."

15. ACM stelt jaarlijks de tarieven vast die de netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van zijn taken genoemd in artikel 16, eerste lid, van de E-wet.¹⁵ Dit tarievenbesluit bevat de tarieven die afnemers van elektriciteit ten hoogste moeten betalen.

¹⁵ Artikel 41c, eerste lid, van de E-wet.

Besluit

4. Wijzigingen

16. In dit hoofdstuk beschrijft ACM de correcties die zij heeft doorgevoerd in de berekening van de x-factor en de q-factor, die zij met onderhavig besluit herziet. Daarbij zij opgemerkt dat een wijziging van de x-factoren voor de periode 2011-2013 tot gevolg kan hebben dat de x-factoren voor de periode 2014-2016 ook wijzigen. Dit is onder andere het gevolg van de gewijzigde vaststelling van de jaarlijkse productiviteitsverandering
17. Voor een gedetailleerde cijfermatige uitwerking van deze wijzigingen verwijst ACM naar de berekening van de x-factor en de q-factor, te raadplegen op de internetpagina van ACM (www.acm.nl) ter plaatse van de publicatie van het onderhavige besluit. Deze berekening maakt deel uit van het onderhavige besluit.

8/17

4.1 Aanpassingen op correcties in wijzigingsbesluit 11 september 2014

18. In deze paragraaf beschrijft ACM de aanpassingen op de correcties zoals opgenomen in de gewijzigde x-factorbesluiten van 11 september 2014.
19. In deze wijzigingsbesluiten van 11 september 2014 heeft ACM een correctie doorgevoerd op de kosten die gebruikt worden voor het berekenen van de regulatorische kostenbasis. Deze correctie had betrekking op de ontvangen vergoedingen en gemaakte kosten voor specifieke activiteiten ter uitvoering van wettelijke taken, waarvoor de netbeheerder niet via de door ACM vastgestelde standaardtarieven een vergoeding ontvangt. Deze ontvangen vergoedingen worden hierna kortweg aangeduid met 'overige opbrengsten'. ACM had namelijk geconstateerd dat de kosten die netbeheerders maakten ten behoeve van deze activiteiten in het verleden ten onrechte niet of niet geheel door netbeheerders zijn geëlimineerd uit de kosten die zij in de reguleringsdata ten behoeve van de vaststelling van de x-factoren rapporteerden. Door deze kosten niet te elimineren uit de kosten die zij in de reguleringsdata hebben opgegeven als waren dat kosten voor diensten waarvoor ACM wel tarieven vaststelt, hebben netbeheerders voor deze kosten een dubbele vergoeding ontvangen. Voor een nadere toelichting hierop verwijst ACM naar hoofdstuk 4 ('*Kosten van overige opbrengsten sectorbreed*') van de wijzigingsbesluiten van 11 september 2014.
20. In onderhavig besluit herstelt ACM twee fouten die gemaakt zijn bij het doorvoeren van deze correctie. Onderstaande aanpassingen zijn zodoende geen nieuwe correcties op de gegevens die gebruikt worden in de x-factorberekening voor de vijfde reguleringsperiode, maar een verbetering van de eerdere correctie die zag op het elimineren van de kosten van

Besluit

overige opbrengsten uit de regulatorische kostenbasis. De eerste fout, de dubbele eliminatie van overige opbrengsten uit de operationele kosten van Liander in 2008, kwam aan het licht na een melding hiervan door Liander. De tweede fout, een foutieve eliminatie van overige opbrengsten uit de operationele kosten van Liander in 2006, is aan het licht gekomen naar aanleiding van een nadere bestudering van de door Liander aangeleverde gegevens.

Dubbele eliminatie van overige opbrengsten uit operationele kosten van Liander in 2008

21. Bij brief van 24 oktober 2014 heeft Liander ACM gewezen op een dubbeltelling in de eliminatie van overige opbrengsten in het gewijzigde x-factorbesluit elektriciteit 2011-2013 van 11 september 2014.
22. In het x-factorbesluit van 11 september 2014 heeft ACM de overige opbrengsten van Liander gesaldeerd met de kosten van Liander. Naar aanleiding van de brief van 24 oktober 2014, aanvullende informatie per e-mail van Liander van 22 juni 2015 en onderzoek van ACM is gebleken dat ACM deze posten al heeft gesaldeerd met de operationele kosten bij het vaststellen van de x-factorbesluiten 2011-2013 op 14 september 2010. ACM komt derhalve tot de conclusie dat deze posten ten onrechte dubbel zijn geëlimineerd en herstelt dit in onderhavig besluit.

Foutieve eliminatie van overige opbrengsten uit operationele kosten van Liander in 2006

23. Tijdens de analyse naar aanleiding van de brief van Liander van 24 oktober 2014 heeft ACM een andere post van Liander opgemerkt die foutief uit de operationele kosten is geëlimineerd.
24. De eliminatie die is doorgevoerd in het gewijzigde x-factorbesluit van 11 september 2014 diende enkel te gaan om posten waarvoor de netbeheerder een andere vergoeding ontving van afnemers dan via de door ACM vastgestelde tarieven. ACM heeft tijdens deze eliminatie posten waarbij geen sprake is van een rechtstreeks verband tussen gerealiseerde overige opbrengsten en de operationele kosten buiten beschouwing gelaten. Zo zijn afloopverschillen niet geëlimineerd, omdat dit correcties zijn op de omzet in eerdere jaren waarbij geen verband bestaat met de operationele kosten. In het geval van afloopverschillen, of andere vergelijkbare posten, is zodoende ook geen sprake van een dubbele vergoeding zoals omschreven in randnummer 19 hierboven. ACM is tot de conclusie gekomen dat in de eliminatie van overige opbrengsten die is doorgevoerd in het x-factorbesluit van 11 september 2014 nog een post in de overige opbrengsten van Liander zit waarbij geen sprake is van een rechtstreeks verband tussen de gerealiseerde overige opbrengsten en de operationele kosten.

Besluit

25. Op verzoek van ACM heeft Liander op 22 juni 2015 aanvullende informatie aangeleverd. Op basis van die informatie betreft de post in kwestie een correctie op de reguliere omzet voor de geleverde transport- en aansluitdienst. Naar de mening van ACM is de post daarmee qua karakter vergelijkbaar met de post 'correctie op afloopverschillen', die niet leidt tot een correctie op de operationele kosten. Per e-mail van 25 mei 2016 heeft ACM ter verduidelijking en uit hoofde van zorgvuldigheid de voorgenomen correcties aan Liander voorgelegd en Liander in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. Liander heeft dit per e-mail van 31 mei 2016 gedaan en de correctie van de post in kwestie betwist. Liander heeft ACM niet overtuigd van haar standpunt. ACM concludeert dat de betreffende post onterecht is gecorrigeerd in het gewijzigde x-factorbesluit van 11 september 2014. De post in kwestie had niet in mindering gebracht moeten worden op de operationele kosten. ACM herstelt dit in onderhavig besluit.

10/17

4.2 Overige effecten

26. Buiten de directe effecten van de aanpassing van de gehanteerde gegevens zoals hierboven beschreven zijn er twee effecten die indirect volgen uit deze aanpassingen. Ten eerste bestaat er een interactie tussen de berekening van de x-factor en de berekening van de q-factor. Het opnieuw berekenen van de x-factor vergt zodoende dat ook de q-factor opnieuw wordt berekend. De berekening van de q-factor komt tot stand in een afzonderlijk berekeningsbestand dat eveneens onderdeel uitmaakt van onderhavig wijzigingsbesluit.
27. Een tweede effect ontstaat als gevolg van het eerder genomen besluit om specifiek voor de x-factor van Westland een financierbaarheidsmaatregel op te nemen in de x-factorberekening. Vanwege het niet kunnen vergoeden van de kosten als gevolg van decentrale invoeding, waarmee vooral Westland in hoge mate te maken had, ontstond de noodzaak voor deze netbeheerder een financierbaarheidsmaatregel te nemen. ACM kiest ervoor de financiële effecten van de maatregel in stand te houden bij de wijzigingen voortvloeiende uit onderhavig besluit. Voor een uitgebreide toelichting over deze financierbaarheidsmaatregel verwijst ACM naar hoofdstuk 3 van het x-factorbesluit voor elektriciteit voor Westland voor de vijfde reguleringsperiode (2011-2013) van 27 augustus 2012.¹⁶

---

¹⁶ Besluit met kenmerk 104163_9/3.

Besluit

5. Relatie tot tarievenbesluiten

28. Aangezien het gewijzigde x-factorbesluit betrekking heeft op de vijfde reguleringsperiode, is ACM voornemens om bij de vaststelling van de tarieven voor 2017 gebruik te maken van de nacalculatiebevoegdheid bedoeld in artikel 41c, tweede lid onderdeel b, van de E-wet, om de gevolgen van deze wijziging voor de tarieven die zijn gehanteerd in de jaren 2011 tot en met 2013, te verrekenen in toekomstige tarieven.

Besluit

6. Dictum

29. De Autoriteit Consument en Markt stelt de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 41a, eerste lid, aanhef en onderdeel a van de Elektriciteitswet 1998 voor de periode van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2013 voor N.V. RENDO gewijzigd vast op -5,7 per jaar.
30. De Autoriteit Consument en Markt stelt de kwaliteitsterm als bedoeld in artikel 41a, eerste lid, aanhef en onderdeel b van de Elektriciteitswet 1998 voor de periode van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2013 voor N.V. RENDO gewijzigd vast op 0,91 per jaar.
31. De Autoriteit Consument en Markt handhaaft het rekenvolume als bedoeld in artikel 41a, eerste lid, aanhef en onderdeel c van de Elektriciteitswet 1998 voor de periode van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2013 voor N.V. RENDO zoals eerder is vastgesteld, overeenkomstig Bijlage 2 (kolom 'REND0') bij dit besluit.
32. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts wordt dit besluit gepubliceerd op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt (www.acm.nl).

Den Haag,

Datum: 25 augustus 2016

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.

mr. C.A. Fonteijn
bestuursvoorzitter

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

12/17

Besluit

Bijlage 1: overzicht van de gehanteerde gegevens (op hoofdlijnen) om te komen tot vaststelling van de (gewijzigde) x-factor en q-factor NE5R	TOTAAL	COGAS	DNWB	ENDINET	ENEXIS	LIANDER	RENDO	STEDIN	WESTLAND
Begininkomsten 2010									
Begininkomsten 2010 Transportdienst, PAV € , pp 2010	2.158.162.191	15.467.553	56.119.586	28.037.499	743.227.759	754.070.215	9.124.201	515.337.404	36.777.974
Begininkomsten 2010 EAV € , pp 2010	160.207.618	949.039	5.204.295	1.849.676	53.353.707	49.205.377	486.627	46.117.294	3.041.603
Begininkomsten 2010 Totaal € , pp 2010	2.318.369.809	16.416.592	61.323.881	29.887.175	796.581.465	803.275.592	9.610.829	561.454.698	39.819.577
Eindinkomsten 2013									
Eindinkomsten 2013 € , pp 2010	2.725.869.547	18.106.353	69.608.446	34.802.991	926.764.316	943.471.710	11.325.115	682.579.911	39.210.704
x-factor en q-factor vijfde reguleringsperiode									
x-factor 2011-2013		-3,4	-4,4	-5,3	-5,2	-5,6	-5,7	-6,8	-4,2
q-factor 2011-2013		1,28	0,05	0,84	0,02	-0,13	0,91	0,08	-0,03
Samengestelde Output 2010	2.318.369.809	14.705.180	59.511.819	29.968.178	796.517.658	800.616.705	8.902.802	574.404.914	33.742.552
Productiviteitsverandering	-0,997%								
WACC 2011-2013	6,2%								

Besluit

	COGAS	DNWB	ENDINET	ENEXIS	LIANDER	RENDO	STEDIN	WESTLAND
Bijlage 2: Rekenvolumina 2011-2013								
Transportdienst > 3*80A								
<i>Afnemers HS (110-150 kV)</i>								
Vastrecht transportdienst	-	-	-	-	8	-	2	-
kW gecontracteerd per jaar	-	-	-	-	8.025	-	261.640	-
kW max per maand	-	-	-	-	53.877	-	2.765.736	-
<i>Afnemers HS (110-150 kV) maximaal 600 uur per jaar</i>								
Vastrecht transportdienst	-	-	-	-	-	-	6	-
kW gecontracteerd per jaar	-	-	-	-	-	-	24.282	-
kW max per week	-	-	-	-	-	-	129.185	-
<i>Afnemers TS (25-50 kV)</i>								
Vastrecht transportdienst	-	1	-	3	12	-	62	-
kW gecontracteerd per jaar	-	22.019	-	54.378	115.956	-	556.279	-
kW max per maand	-	196.972	-	347.302	1.142.837	-	5.248.449	-
<i>Afnemers TS (25-50 kV) maximaal 600 uur per jaar</i>								
Vastrecht transportdienst	-	-	-	1	12	-	11	-
kW gecontracteerd per jaar	-	-	-	5.072	69.148	-	296.898	-
kW max per week	-	-	-	35.084	1.017.475	-	2.112.266	-
<i>Afnemers Trafo HS+TS/MS</i>								
Vastrecht transportdienst	-	42	1	177	296	-	107	1
kW gecontracteerd per jaar	-	74.330	14.936	1.316.545	1.023.163	-	392.979	18.335
kW max per maand	-	435.331	161.377	13.085.783	9.580.235	-	3.640.771	178.391
<i>Afnemers Trafo HS+TS/MS maximaal 600 uur per jaar</i>								
Vastrecht transportdienst	-	1	-	13	14	-	2	-
kW gecontracteerd per jaar	-	9.116	-	93.637	31.667	-	10.065	-
kW max per week	-	137.621	-	1.254.541	429.466	-	229.538	-

Besluit

Bijlage 2: Rekenvolumina 2011-2013	COGAS	DNWB	ENDINET	ENEXIS	LIANDER	RENDO	STEDIN	WESTLAND
Transportdienst > 3*80A (vervolg)								
<i>Afnemers MS (1-20 kV) - TRANSPORT</i>								
Vastrecht transportdienst	-	-	4	245	-	1	-	-
kW gecontracteerd	-	-	22.690	689.685	-	6.990	-	-
kW max per maand	-	-	250.071	6.559.230	-	73.111	-	-
kWh tarief normaal	-	-	92.566.297	2.569.025.691	-	4.819.268	-	-
<i>Afnemers MS (1-20 kV) - DISTRIBUTIE</i>								
Vastrecht transportdienst	30	401	583	9.154	9.009	18	3.048	270
kW gecontracteerd	31.457	177.244	152.717	2.946.866	3.194.871	21.018	1.864.126	260.021
kW max per maand	322.886	1.458.129	1.184.984	26.120.457	26.904.835	201.386	14.200.155	1.886.074
kWh tarief normaal	109.111.499	460.008.639	397.691.193	7.946.310.326	8.720.106.594	73.450.339	4.722.846.865	484.027.904
<i>Afnemers Trafo MS/LS</i>								
Vastrecht transportdienst	209	1.445	657	14.389	13.388	134	8.875	1.060
kW gecontracteerd	41.068	138.826	39.237	1.053.289	1.189.134	22.547	1.152.164	213.715
kW max per maand	362.639	1.059.004	260.076	8.343.391	9.152.817	216.002	7.944.104	1.583.828
kWh tarief normaal	96.969.671	276.822.280	70.318.119	2.187.557.610	2.533.771.484	55.742.080	2.292.733.357	419.642.943
<i>Afnemers LS</i>								
Vastrecht transportdienst	305	352	-	3.130	5.828	122	7.132	67
kW gecontracteerd	23.504	17.433	-	101.692	211.017	7.633	597.518	4.309
kWh tarief laag	14.822.263	8.303.103	-	66.532.794	158.785.264	5.947.722	363.883.701	3.607.089
kWh tarief normaal	29.058.707	11.040.413	-	101.213.575	242.915.659	11.855.582	586.466.125	4.731.516
Transportdienst Blindvermogen								
<i>Afnemers > 3*80A</i>								
kVArh blindvermogen MS en hoger	2.596.092	-	5.511.515	374.036.190	-	1.930.971	109.355.912	-
kVArh blindvermogen lager dan MS	632.422	-	-	1.482	-	370.744	9.163.855	-

Besluit

Bijlage 2: Rekenvolumina 2011-2013		COGAS	DNWB	ENDINET	ENEXIS	LIANDER	REDO	STEDIN	WESTLAND	
Transportdienst Kleinverbruik t/m 3*80A										
<i>Kleinverbruikers (t/m 3*80 A op LS) vastrecht</i>										
Vastrecht transportdienst t/m 1*6A LS geschakeld		22.611	84.946	43.451	1.062.647	772.156	18.103	569.975	24.409	
Vastrecht transportdienst t/m 3*80A op LS		51.953	202.531	102.534	2.529.421	2.821.905	30.882	1.930.165	51.753	
<i>Kleinverbruikers (t/m 3*80 A op LS) capaciteitsstarieven</i>										
	<i>rekencapaciteit</i>									
	t/m 1*6A op het geschakeld net	0,05	1.131	4.247	2.173	53.132	38.608	905	28.499	1.220
	t/m 3*25A + alle 1-fase aansluitingen	4,00	201.456	778.198	396.651	9.635.622	10.846.200	118.815	7.423.581	192.939
	> 3*25A t/m 3*35A	20,00	16.920	75.982	25.818	1.180.838	1.023.816	10.442	665.188	28.310
	> 3*35A t/m 3*50A	30,00	8.160	54.868	20.862	704.430	680.991	8.351	337.048	24.761
	> 3*50A t/m 3*63A	40,00	9.600	49.187	51.050	872.024	800.263	8.445	518.110	26.402
	> 3*63A t/m 3*80A	50,00	11.550	55.650	5.442	831.065	822.892	8.318	372.626	30.872

Besluit

Bijlage 2: Rekenvolumes PAV 2011-2013

REND0	
Periodieke aansluitvergoeding	
Afneemers EHS/HS (>=110 kV)	
Afneemers TS (25-50 kV)	
Afneemers Trafo HS + TS/MS	
Afneemers MS (1-20 kV) - Transport (> 2.0 MVA tot 10 MVA)	1
Afneemers MS (1-20 kV) - Distributie (> 1,2 MVA t/m 2,0 MVA)	18
Afneemers Trafo MS/LS (0,15MVA t/m 1,2MVA)	134
Afneemers LS (>3x80A t/m 3x225A)	122
Afneemers > 3x25A t/m 3x80A DT	1.178
Afneemers > 3x25A t/m 3x80A ET	0
Afneemers 0 t/m 3x25A en 1x40A DT	19.529
Afneemers 0 t/m 3x25A en 1x40A ET	10.175
Afneemers 0 t/m 1x6A LS geschakeld	18.103
PAV meerlengte 3-10 MVA	
3-10 MVA	5.615

Bijlage 2: Rekenvolumes EAV 2011-2013

REND0	
Aansluitingen t/m 25 meter	
0 t/m 1x6A LS geschakeld	309
0 t/m 3x25A en 1x40A	315
>3x25A en t/m 3x40A	15
>3x40A en t/m 3x50A	6
>3x50A en t/m 3x63A	7
>3x63A en t/m 3x80A	23
>3x80A en t/m 3x100A	-
>3x100A en t/m 3x125A	2
>3x125A en t/m 3x160A	3
>3x160A en t/m 3x200A	2
>3x200A en t/m 3x225A	1
>0,15 t/m 0.63 MVA met LS meting	1
> 0.63 MVA t/m 1.2 MVA met LS meting	-
> 1.2 MVA t/m 2 MVA met MS meting	-
> 2 MVA t/m 5 MVA met MS meting	-
> 5 MVA tot 10 MVA met MS meting	-
Aansluitingen > 25 meter (in meters)	
0 t/m 1x6A LS geschakeld	261
0 t/m 3x25A en 1x40A	583
>3x25A en t/m 3x40A	-
>3x40A en t/m 3x50A	12
>3x50A en t/m 3x63A	49
>3x63A en t/m 3x80A	20
>3x80A en t/m 3x100A	-
>3x100A en t/m 3x125A	336
>3x125A en t/m 3x160A	440
>3x160A en t/m 3x200A	345
>3x200A en t/m 3x225A	85
>0,15 t/m 0.63 MVA met LS meting	180
> 0.63 MVA t/m 1.2 MVA met LS meting	-
> 1.2 MVA t/m 2 MVA met MS meting	-
> 2 MVA t/m 5 MVA met MS meting	-
> 5 MVA tot 10 MVA met MS meting	-